

16. edycja Miesiąca Fotografii w „przestrzeni przepływów”

2018-05-04

Migracja do dzisiejszej Europy i wewnątrz jej granic, niewidzialność i niematerialność danych cyfrowych oraz palące kwestie ochrony środowiska naturalnego. Szesnasta edycja Miesiąca Fotografii w Krakowie spleta historie i obrazy, aby zbadać zamieszkiwaną przez nas „przestrzeń przepływów”. Dzięki powstaniu społeczeństwa sieciowego prawdziwa wirtualność stała się widoczna, uświadamiając nam, że nie żyjemy już tylko w „przestrzeni miejsc”. Festiwal będący jedną z największych, cyklicznych imprez poświęconych sztuce wizualnej w Polsce odbędzie się w dniach od 25 maja do 24 czerwca.

Program główny tegorocznej edycji przygotowała Iris Sikking, niezależna kuratorka, z wykształcenia montażystka filmowa oraz historyczka fotografii. W swojej pracy kuratorskiej skupia się przede wszystkim na fotografii i sztuce wideo, traktując je jako uzupełniające się media. Na Miesiącu Fotografii w Krakowie gościła już w 2016 roku jako kuratorka zbiorowej wystawy „Świeże spojrzenie. Nowe formy narracji wizualnej”. Na tę edycję festiwalu przygotowała program zatytułowany „Przestrzeń przepływów. Obrazowanie niewidzialnego”. Jak co roku nie zabraknie również cieszącej się ogromnym zainteresowaniem Sekcji ShowOFF, Przeglądu Portfolio oraz licznych wydarzeń towarzyszących.

- Artyści wizualni biorący udział w tegorocznej edycji Miesiąca Fotografii w Krakowie są wyjątkowi ze względu na umiejętność, z jaką objaśniają teraźniejszość, a jednocześnie komentują przeszłość i konstruują obrazy ewentualnej przyszłości - mówi Iris Sikking. - We współczesnych, zdominowanych kulturą obrazu społeczeństwach potrzeba nam artystów zdolnych do zobrazowania złożonej rzeczywistości w sposób, który wyrzucałby nas poza naszą strefę komfortu. Potrzebni są również twórcy, którzy skłonią nas do refleksji nad naszymi głęboko skrytymi i nieuświadomionymi lękami i postawami wobec tego, czego nie znamy i nie dostrzegamy na własnych rzeczywistych lub wirtualnych podwórkach. Skupienie się na tej «niewidocznej rzeczywistości» i ujęcie jej w ramy w sposób proponowany przez artystów uczestniczących w festiwalu jest czymś w rodzaju interludium - wyodrębnieniem rzeczywistości idealnej lub proponowanej.

Eva Leitolf, Edmund Clark, Jules Spinatsch, Salvatore Vitale, Katja Stuke i Oliver Sieber, Agata Grzybowska, Antoinette de Jong i Robert Knoth, Rune Peitersen, Mark Curran czy członkowie kolektywu Sputnik Photos, Agnieszka Rayss i Michał Łuczak, to tylko wybrani artyści prezentujący projekty mające zachęcić widzów do poszerzania horyzontów myślowych i pokonywania uprzedzeń. Ich prace będą prowokować do bardziej świadomej, elastycznej i empatycznej reakcji na problemy, wobec których stoi ludzkość. Głównymi wątkami festiwalu będą więc napięcia, skłonność do odgradzania się i motywowanego strachem wykluczania tego, co nieznanne, niemożność opanowania procesów przemieszczania się ogromnej liczby ludzi, informacji i substancji, zarówno w świecie rzeczywistym, jak i wirtualnym.

„Przestrzeń przepływów. Obrazowanie niewidzialnego”

Temat festiwalu nawiązuje do koncepcji „przestrzeni przepływów”, którą w swojej przełomowej książce z 1996 roku „Społeczeństwo sieci” sformułował hiszpański socjolog Manuel Castells. Po upływie dwóch dekad można śmiało powiedzieć, że już żyjemy dokładnie w takim społeczeństwie - społeczeństwie sieciowym, będącym bytem otwartym, pozbawionym granic i niematerialnym, płynnym i nieustannie zmieniającym kształt. To doświadczenie jest wspólne nam wszystkim - wszyscy jesteśmy częścią oplątującej całość sieci, która prowokuje nas i

zmusza do konfrontacji niemal codziennie, epatując wydarzeniami z najodleglejszych miejsc. Relacjonowane w formie tweetów, obrazów i filmów pojawiających się na naszych ekranach wydarzenia te przekraczają tradycyjnie pojmowane granice geograficzne i wykraczają poza dotychczasowe rozumienie lokalności. Prędkość, z jaką ludzie, towary i zanieczyszczenia przemieszczają się i docierają do różnych części świata, jest tak ogromna, że często trudno odróżnić przyczynę od konsekwencji. Do tego dochodzi pytanie o to, jak powinniśmy oceniać pojawiające się na naszych ekranach komunikaty. Czy jesteśmy w stanie tak naprawdę zobaczyć i zrozumieć to, co się dzieje?

Aby wyróżnić poszczególne wątki tematyczne, projekty podzielono na trzy kategorie: migracje do współczesnej Europy i przemieszczanie się wewnątrz niej, niewidzialność i nieuchwytność danych cyfrowych oraz ważne kwestie dotyczące ochrony środowiska.

Migracje do współczesnej Europy i przemieszczanie się wewnątrz niej

Konflikty, bezrobocie i brak perspektyw zmuszają setki tysięcy ludzi do porzucenia swoich rodzin i domów. Jako uchodźcy lub migranci decydują się na często niebezpieczną podróż do „ziemi obiecanych”, w których czeka ich zamknięcie w obozach i szykany ze strony populistycznych ruchów politycznych. W Europie dostrzegalny jest podział na tych, którzy wyznają liberalne wartości oparte na tolerancji, i tych, którzy oddają się nostalgii i tęsknocie za wyimaginowaną przeszłością, w której wszystko było znane.

Niewidzialność i nieuchwytność danych cyfrowych

Tymczasem w ulotnym „gdzie indziej” nasze dane krążą niewidoczne – unoszą się w sztucznej chmurze lub mkną wijącymi się pod ziemią lub na dnie morza kablami. Większość z nas nie ma pojęcia, co dzieje się z naszymi danymi po ich przekształceniu na bity oraz strumienie zer i jedynek. Programistom komputerowym, ekspertom od kryptowalut i spekulantom bitcoinem nie zależy na tym, żeby uczynić ich mroczny świat bardziej przejrzystym i zrozumiałym dla laików. Nie wiemy, jakie są dalsze losy zdigitalizowanych kopii nas samych po ich zrenderowaniu. Jaką „podskórną” warstwę ujawniamy nieświadomie, przechodząc przez skaner prześwietlający nasze ciało na lotnisku?

Ochrona środowiska

W wielu miejscach na świecie termin „dzika przyroda” stał się oksymoronem, jednak dzikość przyrody jest nadal poszukiwaną i pożądaną przez nas cechą. Są regiony, gdzie człowiek od wieków ingeruje w procesy naturalne, my zaś mylnie uznajemy, że tak wygląda stan pierwotny. Przemysł ciężki, między innymi górnictwo, obecność elektrowni jądrowych i tak zwana gospodarka leśna wywarły ogromny i często nieodwracalnie niszczący wpływ na funkcjonowanie oraz żywotność siedlisk zarówno ludzi, jak i zwierząt.

Sekcja ShowOFF

Drugą, równie ważną część programu Miesiąca Fotografii w Krakowie, stanowi Sekcja ShowOFF, w ramach której zostaną zaprezentowane premierowe projekty debiutantów wyróżnionych w

drodze otwartego konkursu. Do grona ośmiu zwycięzców, których projekty będzie można oglądać na zbiorowej wystawie w przestrzeniach Fundacji Tytano przy ulicy Dolnych Młynów, należą: Valeria Cherchi (Włochy), Antonina Gugąła (Polska), Laura Ociepa (Polska), Rafa Raigón (Hiszpania), Ksenia Sidorova (Rosja), Jakub Stępień (Polska), Anna Tiessen (Niemcy) i Marta Wódz (Polska). Nad ostatecznym kształtem wystawy pracują oni pod okiem uznanych specjalistów w dziedzinie sztuk wizualnych: Filipa Ćwika, Karola Hordzieja, Jenny Nordquist i Karoliny Puchały-Rojek.

Przegląd Portfolio, wydarzenia towarzyszące i Krakow Photo Fringe

Przegląd Portfolio daje początkującym twórcom możliwość poddania swoich prac ocenie wybitnych specjalistów. Udział w Przeglądzie jest dla ambitnych artystów także szansą na nawiązanie cennych kontaktów, które mogą zaowocować przyszłą współpracą. Co roku na Przegląd Portfolio zgłasza się około setki kandydatów, spośród których najlepsza trzydziestka zostaje zaproszona do udziału w wydarzeniu.

Ważną częścią festiwalu są także wydarzenia towarzyszące. Szczególną uwagę warto zwrócić na cykl paneli dyskusyjnych, skoncentrowanych wokół trzech głównych zagadnień festiwalu. W rozmowach wezmą udział artyści, kuratorka Programu Głównego oraz specjaliści z danych obszarów tematycznych. Program wydarzeń uzupełniają premiery książek, warsztaty, prezentacje, projekcje filmów i oprowadzania kuratorskie.

Krakow Photo Fringe to demokratyczna platforma pozwalająca na przedstawienie spektrum interesujących inicjatyw fotograficznych z całej Małopolski, które odbywają się równoległe do Miesiąca Fotografii w Krakowie. Podczas tego wydarzenia można obejrzeć prace zarówno znanych i docenianych twórców, jak i młodych artystów, często dopiero debiutujących. Dzięki Krakow Photo Fringe każdy ma szansę zaprezentować swoją działalność artystyczną szerokiej publiczności, a widzowie otrzymują bardzo aktualny i wielowymiarowy obraz współczesnej fotografii.

Fundacja Sztuk Wizualnych

Fundacja Sztuk Wizualnych to organizacja pozarządowa powołana w 2001 roku w Krakowie. Jej celem jest promocja i popularyzacja sztuk wizualnych w Polsce. Za główne pole działalności przyjęła fotografię, a jako misję – szukanie jej nowych definicji w kontekście sztuki współczesnej, historii i socjologii. Służy temu przede wszystkim coroczny festiwal – Miesiąc Fotografii w Krakowie – najważniejszy projekt fundacji. Fundacja Sztuk Wizualnych organizuje także inne wydarzenia kulturalne, wydaje książki, promuje młodych artystów i nowe inicjatywy, zajmuje się również digitalizacją archiwów fotograficznych, między innymi fotografii reporterskiej Wojciecha Plewińskiego i „Zapisu socjologicznego” Zofii Rydet.

Więcej informacji na stronie photomonth.com oraz na [Facebooku](https://www.facebook.com/fundacja.sztuk.wizualnych).